

ЛОГІСТИЧНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Логістика спрямована на раціональну взаємодію матеріальних, фінансових, трудових та інформаційних ресурсів, що дозволяє забезпечити ресурсозберігання та економію витрат на виконання будівельних робіт. Вона не розділяє єдиний господарський цикл будівельних підприємств на сфери виробництва та обігу. Такий підхід показує, що матеріально-технічне забезпечення та збут є не супутніми, тобто другорядними, процесами для будівельного виробництва, а рівноправні сфери діяльності, що визначають загальну ефективність будівельного підприємства. Таким чином, потрібна максимальна горизонтальна інтеграція будівельних підприємств через логістичний ланцюг «закупівлі-виробництво-збут», через який проходять матеріальні та інші потоки.

Тенденція збільшення загальних витрат порівняно із зростанням доходів, підвищення собівартості будівельної продукції, а також рівня конкуренції підтверджують актуальність дослідження щодо впровадження логістичної системи в будівельному комплексі.

Будівельний комплекс є сукупністю підрядних і спеціалізованих будівельних підприємств, підприємств з виробництва будівельних матеріалів та будівельної індустрії, механізації і транспорту, проектних, вишукувальних і науково-дослідних організацій, будівельних бірж, інжинірингових, консалтингових, управлінських фірм, що спеціалізуються на будівництві, галузеві органи управління, а також галузеві громадські організації (союзи, асоціації і т. п.).

Логістичні витрати, що представляють собою витрати трудових, матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів, обумовлені здійсненням підприємствами будівельного комплексу своїх функцій по виконанню замовлень споживачів (замовників). Різноманітність видів логістичних витрат, складність зв'язків їх з функціями, виконуваними різними підрозділами будівельного комплексу, недолік фундаментальних наукових досліджень і практичних рекомендацій у цій галузі ускладнюють вирішення питань з управління будівельним виробництвом з метою отримання прибутку.

Для встановлення рівня мережевих зв'язків підприємств будівельного комплексу було вивчено ряд методик та запропоновано визначати взаємозалежність між рентабельністю підприємства

(зокрема рентабельністю засобів) та станом їх мережевих зв'язків субпідрядників, інвесторів, проектних осередків, постачальників матеріалів та логістичних фірм.

Таким чином, залежність між рівнем мережевих зв'язків та ефективністю роботи будівельного підприємства, пропонується визначати за допомогою показника рентабельності основної діяльності. Цей показник враховує логістичні витрати (витрати на збут) та витрати на закупівлю матеріалів та ресурсів (собівартість) + інші операційні витрати).

Ефективність мережевих зв'язків визначається встановленням довгострокових та міцних зв'язків з постійними партнерами. Мережеві зв'язки підприємств, що здійснюють замовлення будівельних матеріалів та транспортних послуг хаотично, не на постійній основі та працюють з великою кількістю фірм-партнерів, не можна вважати ефективними.

Таким чином, в роботі пропонується визначати ступінь мережевих зв'язків за допомогою співвідношення кількості операцій (контрактів) за рік (постачальних та транспортних) до кількості партнерів будівельної організації, з якими здійснюється співпраця.

В якості об'єкту дослідження були розглянуті 15 будівельних підприємств Дніпропетровського регіону, що виконують різні будівельні роботи та мають різний обсяг доходу.

Для дослідження залежності між динамікою рентабельності та величиною мережевих зв'язків запропоновано розраховувати коефіцієнт кореляції рангів за наступною формулою:

$$\delta = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}, \quad (1)$$

де δ – коефіцієнт кореляції рангів, D – різниця між рангом варіантів параметру. N – кількість проб.

Величина коефіцієнту більш 0,7 означає потужну позитивну (зі знаком +) стохастичну залежність між досліджуваними параметрами, від 0,5 до 0,6 – середня залежність, від -0,5 до 0,5 – відсутність взаємозалежності.

Таким чином, проведені дослідження довели, що існує взаємозв'язок між величиною мережевих зв'язків: чим вище показник мережевих зв'язків, тим більше рентабельність основної діяльності підприємства. Оскільки даний показник враховує логістичні витрати, налагодження стійких партнерських відносин доводить актуальність та доцільність створення логістичного комплексу, який дозволить підвищити ефективність роботи будівельного підприємства.